

SVOBODA

7-11

15 ali manj

KUŽA V GOZDU

45 minut

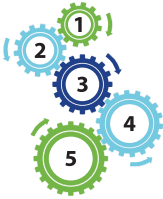
Učni cilji, ki jih lahko s to dejavnostjo dosežemo na področju vzgoje za etiko in vrednote, so:

- prepoznavanje pomena odgovornosti,
- razmišljanje o pojmi svobode in odgovornosti,
- razumevanje svobode in odgovornosti pri nas in pri drugih

Seznam potrebnih gradiv in pripomočkov:

- natisnjena zgodba "Kuža v gozdu" (tako da vsak otrok dobi en izvod),
- prazni listi papirja,
- barvice ali voščenke

1. Za vsakega otroka natisnemo en izvod zgodbe ter jim jih razdelimo.
2. Prosimo enega izmed otrok, da začne brati zgodbo. Po nekaj stavkih naj nadaljuje drugi otrok, nato tretji in tako naprej. Vsi preostali poslušajo in sledijo zgodbi na listu papirja.

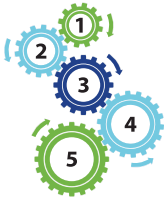
KUŽA V GOZDU

Kuža, znan tudi kot Kuža, je živel z družino, ki ga je posvojila. Bil je zelo zadovoljen, še posebej z Borisom in Tejo, otrokoma, ki sta ga crkljala, čuvala in se igrala z njim. Mama in oče sta ga pogosto pripeljala ven in nikoli ga nista pozabila nahraniti. Ko je rasel, mu je bil vedno bolj všeč park na prostem, kjer se je lahko sam ali z drugimi podil po velikem travniku. Očka v družini ga je pogosto peljal v ta park, kjer je lahko tekel toliko, kolikor je hotel. Hkrati ga je vedno opozarjal, da ne sme iti v gozd, ki je bil na koncu parka. Kužu sprva ni bilo jasno, kako da ga vedno vidi, kadar skuša steči proti gozdu. Toda na koncu se je naučil, da v gozd ne sme.

Nekega dne je v parku, na vrhu tobogana, videl sivo mačko, ki se je leno sončila. Iz neznanega razloga ni maral mačk. Pogosto je lahko opazoval mačke skozi okno, kako se skrivajo po ulicah, nikoli na povodcu, vedno so se lahko prosto sprehajale ter šle, kamor so želele. Bil je kar malce ljubosumen na njih in niso mu bile všeč. Mislil je, da so svobodne, zato je hotel biti svoboden tudi sam, oditi, kamor bi si zaželel ali predstavljal. Ko je zagledal to mačko na toboganu, je zdirjal ter začel lajati tako močno, kot je le lahko. Poskušal se je povzpeti na tobogan, vendar je bil ta preveč spolzek. Mačka je zdrsnila s tobogana in stekla proti gozdu. Kuža je tekel za njo, vse hitreje. Kljub temu je bila mačka hitra kot puščica in je stekla v gozd. Kuža se je zaustavil, ker je vedel, da v gozd ne sme. Hkrati je pomislil, da mu primanjkuje svobode.

Od tega dogodka naprej je Kuža pogosto razmišljal o gozdu. Razmišljal je tudi o mački in o tem, da je lahko šla kamorkoli si je želela, medtem ko so bili nekaterim drugim ti kraji prepovedani. Po nekaj dneh je Kuža s Tejo prišel v park. Ni ji bilo všeč, da bi le sedela na klopi kot njen očka, zato je v parku vedno našla nekaj drugih deklet ter se igrala z njimi. Kuža je medtem prišel do začetka gozda. Ustavil se je, se obrnil in videl, da se Teja igra in da ga ne vidi. Zbral je pogum in hitro stekel v gozd, tako da je skoraj trčil v drevo. Nato se je ustavil. Bilo je precej temno, skozi goste veje množice dreves so sijali tanki sončni žarki. Kuža se v gozdu ni počutil dobro, vendar je bil ponosen nase. Zbral je pogum in začel raziskovati. Zapodil se je v veje, liste, borove iglice, storže in v vse drugo, na kar je naletel. Ovohaval je vse, kar so lahko videle njegove oči. "Ah, tako se počutiš, ko si svoboden," je pomislil. Sploh ni opazil, da je šel že globoko v gozd in da prihaja noč. Postajalo je temnejše in temnejše.

Šele tedaj je Kuža dvignil gobček in spoznal, da ni vedel, kje je, ni vedel, kako naj se vrne v park, in spoznal je, da je popolnoma temno ter da ne vidi ničesar več. Prestrašil se je in začel teči. Tako hitro je tekel, da se je udaril v drevo, zaradi česar se je ustavil. Udarec ga je primoral do tega, da je globoko vdihnil ter se umiril. Kuža se je nato spomnil, da lahko morda z vonjem in smrčkom poskuša najti pot iz gozda. Bil je zelo jezen nase. Nikoli več ne sme vstopiti v gozd. "Hu, hu, huuu!" se je nenadoma zaslišal nenavaden zvok. To je bil glas stare sove. Zdaj se je resnično bal. Vdihnil je in vohal, vendar ni mogel najti poti iz gozda. Vsak nov zvok je povečal njegov strah. Razmišljal je in bil je jezen nase. "Moral bi poslušati očka. Če ne bi nikoli vstopil v gozd, bi bil zdaj v toplem domu, jedel bi iz svoje skodelice polne okusne hrane. Ampak, ker nisem poslušal, sem izgubljen v gozdu. Mraz je in lačen sem, predvsem pa me je strah, ker me ti gozdni zvoki strašijo. Vsaj jaz bi moral biti bolj odgovoren, ko sem vstopil v gozd. Moral bi biti bolj previden in gledati ter vohati, kam sem šel.

“Zdaj razumem, zakaj očka družine, in včasih tudi mama, pove otrokom, da morajo biti bolj odgovorni, če želijo imeti več svobode. Ko sem vstopil v gozd, sem bil svoboden, vendar ne odgovoren. Tekal sem in tekal ter se izgubil.” V tistem trenutku je zagledal luči v daljavi, ter stekel tja in končno našel pot iz gozda. Ampak ni bil v parku, ampak v neki svetli ulici, kjer je bilo veliko majhnih hiš. Previdno je stopal po ulici. V želodcu mu je krulilo. Spet je začel razmišljati o svoji neodgovornosti. Nenadoma ga je zagledala in dvignila deklica. “Kakšen umazan kužek,” je rekla deklica, ter ga odnesla v hišo. Sedaj je kuža vedel, da bo kmalu doma, saj mu je njegova družina na ovratnico zapisala tudi njihovo telefonsko številko. Vesel je bil, da so bili tako odgovorni.

3. Ko zaključimo s prebiranjem, vprašajmo otroke, ali razumejo zgodbo in če jim morda kateri izmed delov ni razumljiv.

4. Nato pričnemo razpravo z otroki. Pri tem si pomagamo s spodnjimi vprašanji. Pri vsakem vprašanju lahko zastavimo tudi podvprašanja, da tako zaokrožimo in še bolje osvetlimo odgovore.

a) Kaj menite, zakaj je Kuža vstopil v gozd?

b) Kaj bi storili v podobni situaciji? Na primer, nekdo vas opozarja, da ne smete oditi nekam, vendar ste radovedni in želite ta kraj raziskati. Pojasnite, zakaj bi to storili?

c) Če vas nekdo opozori, da naj nekam ne greste, ali to omejuje vašo svobodo?

d) Kaj je svoboda? Kako lahko opišete svobodo?

e) V zgodbi je Kuža spoznal, da je svoboda tesno povezana z odgovornostjo. Ali je to res?

f) Kako je svoboda povezana z odgovornostjo?

g) Kako bi svet izgledal, če bi ljudje imeli veliko svobode, a nobene odgovornosti?

h) Ali je težko biti odgovoren? Je težko biti svoboden?

i) Nek pameten človek (Sigmund Freud) je nekoč zatrdil: “Večina ljudi se resnično ne želi svobode, ker svoboda vključuje odgovornost, in večina ljudi se boji odgovornosti.” Ali se strinjate s to mislijo? Zakaj?

j) Zakaj se ljudje bojijo odgovornosti? Ali to pomeni, da se bojijo tudi svobode?

5. Po končanem pogovoru, damo vsakemu otroku en prazen list papirja in jih prosimo, naj izberejo enega izmed prizorov iz zgodbe “Kuža v gozdu”. Prizor naj na nek način ponazarja pojem svobode ali odgovornosti, otroci pa morajo sedaj narisati ta trenutek, ki ponazarja enega izmed teh dveh pojmov. Slika mora imeti naslov, ki v eni besedi ali enem stavku opredeljuje ali opisuje, kaj njim samim pomenita svoboda ali odgovornost.